

Vergaderjaar 2008–2009

31 943

Besluit tot wijziging van het Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 2000, het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. en het Staatsexamenbesluit Nederlands als tweede taal in verband met het instellen van het College voor examens en enkele technische verbeteringen

Nr. 2

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 23 juni 2009

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap¹ hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw. J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart, van 7 april 2009 inzake het besluit tot wijziging van het Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 2000, het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. en het Staatsexamenbesluit Nederlands als tweede taal in verband met het instellen van het College voor examens en enkele technische verbeteringen (Kamerstuk 31 943, nr. 1). Bij brief van 23 juni 2009 heeft de staatssecretaris deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie
Van Bochove

Adjunct-griffier van de commissie
Bošnjaković-van Bommel

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Depla (PvdA), Remkes (VVD), Van Bochove (CDA), voorzitter, Joldersma (CDA), De Vries (CDA), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Van Dijk (CDA), Leerdam (PvdA), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Roefs (PvdA), ondervoorzitter, Verdonk (Verdonk), Van Leeuwen (SP), Biskop (CDA), Bosma (PVV), Pechtold (D66), Zijlstra (VVD), Langkamp (SP), Van Dijk (SP), Besselink (PvdA), Ouwehand (PvdD), Dibi (GL), Anker (CU) en Smits (SP).

Plv. leden: Gill'ard (PvdA), Van Miltenburg (VVD), Atsma (CDA), Ferrier (CDA), Sterk (CDA), Vietsch (CDA), Schinkelshoek (CDA), Jacobi (PvdA), Elias (VVD), Timmer (PvdA), Van Dam (PvdA), Van der Burg (VVD), Gesthuizen (SP), Jonker (CDA), Fritsma (PVV), Van der Ham (D66), Ten Broeke (VVD), Van Bommel (SP), Leijten (SP), Bouchibti (PvdA), Thieme (PvdD), Peters (GL), Ortega-Martijn (CU), Gerkens (SP) en Van der Staaij (SGP).

I VRAGEN EN OPMERKINGEN UIT DE FRACTIES

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het instellingsbesluit voor het College voor examens. Zij hechten eraan dat de politieke verantwoordelijkheid voor de hoofdlijnen van het beleid ten aanzien van de examinering in het voortgezet onderwijs, de examens Nederlands als tweede taal en de staatsexamens transparant blijft. Dat is ook een belangrijke overweging geweest bij de wijze waarop het wetsvoorstel inzake het College voor examens werd geamendeerd. Eén van de amendementen betrof de leden van het College voor examens die niet zouden worden benoemd op voordracht van onderwijskoepels, maar op grond van criteria van onafhankelijkheid, deskundigheid en voldoende draagvlak binnen het onderwijsveld. Is het waar dat de directie Voortgezet Onderwijs (VO) van het Ministerie van OCW nu de VO-Raad, MBO-Raad, HBO-raad, agrarische opleidingscentra (AOC) Raad, de Vereniging van Samenwerkende Universiteiten (VSNU) en gezamenlijke vakbondsorganisaties heeft gevraagd om elk een suggestie te doen voor één kandidaat-lid van het college. Welke overwegingen liggen aan deze gang van zaken ten grondslag? Wat onderscheidt zo'n «suggestie» van het voordrachtsrecht waarvan aanvankelijk sprake was in het betreffende wetsvoorstel? Had het niet meer recht gedaan aan de geest van het amendement welk ziet op het verankeren van de onafhankelijkheid van de leden en de plaatsvervangende leden van het college¹ als er een open sollicitatieprocedure was gevolgd waarbij de sollicitatiecommissie was gevraagd om kandidaten te beoordelen op grond van de genoemde criteria van onafhankelijkheid, deskundigheid en voldoende draagvlak? Is het uw bedoeling dat ook in de toekomst nieuwe leden voor het college telkens gaan worden benoemd op «suggestie» door juist deze «representatieve onderwijsorganisaties». Wat blijft er over van de gewenste onafhankelijkheid als iemands benoeming in dit college telkens afhankelijk is van suggestie door de betrokken onderwijsorganisatie? De leden eisen dat alsnog recht wordt gedaan aan de geest van het amendement. In artikel 8, tweede lid van het Staatsexamenbesluit Nederlands als tweede taal is komen te vervallen omdat de bevoegdheid al zou zijn geregeld in artikel 21 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, waar sprake is van beleidsregels die de minister kan vaststellen met betrekking tot de taakuitoefening door een zelfstandig bestuursorgaan. Ook de term «aanwijzingen van algemene aard» zou tegenwoordig niet meer worden gebruikt. Hoe verhoudt dit zich tot de geest van het amendement over het examenstelsel en voor de kwaliteit en inhoud van de examenprogramma's² die nadrukkelijker invulling gaf aan de verantwoordelijkheid van de staatssecretaris voor het examenstelsel en de inhoud van de examenprogramma's? Op welke punten is deze in het onderhavige Instellingsbesluit tot uitdrukking gekomen, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie vragen de staatssecretaris inzicht te geven in de wervingsprocedure voor de leden van het College voor examens. Hoe wordt in de praktijk amendement, die ziet op het verankeren van de onafhankelijkheid van de leden en de plaatsvervangende leden van het college, uitgevoerd³? Wat is de reactie van de regering op Platform Vakinhoudelijke Verenigingen Voortgezet Onderwijs (VVVO) die het volgende schrijft in haar brief aan de Tweede Kamer: «Het ministerie lijkt nu toch het begrip representatieve onderwijsorganisatie heel beperkt uit te leggen alsof het enkel gaat om de VO-Raad, MBO-Raad, HBO-raad, AOC-Raad, VSNU en gezamenlijke vakbondsorganisaties.» Deelt de regering de mening van Platform VVVO dat «Juist de bepaling dat de leden onafhankelijk en deskundig moeten zijn, de mogelijkheid schept om ook de inbreng van de vakdocenten zoals deze zich hebben georganiseerd in de vakinhoudelijke verenigingen op het niveau van het college tot zijn

¹ Kamerstukken II 2008/09, 31 411, nr. 12.

² Kamerstukken II 2008/09, 31 411, nr. 13.

³ Kamerstukken II 2008/09, 31 411, nr. 12.

recht te laten komen»? Op wat voor manier is het mogelijk voor vakdocenten om toe te treden tot het college, zo vragen deze leden.

II REACTIE VAN DE STAATSSECRETARIS

De leden van de PvdA-fractie en van de SP-fractie hebben vragen gesteld over de wervingsprocedure voor de leden van het College voor examens. Zij willen weten hoe de gevolgde procedure zich verhoudt tot het amendement waarbij de voordracht van leden van het college voor examens door representatieve onderwijsorganisaties is vervangen door criteria van onafhankelijkheid, deskundigheid en voldoende draagvlak bij de representatieve onderwijsorganisaties¹. De directie Voortgezet Onderwijs (VO) van het Ministerie van OCW heeft de VO-Raad, MBO-Raad, HBO-raad, AOC Raad, VSNU en de gezamenlijke vakbondsorganisaties uitgenodigd om suggesties te doen voor leden en plaatsvervangend leden van het college. Het ging hierbij nadrukkelijk om suggesties en niet om voordrachten. Bij de uitnodiging is aangegeven dat de onafhankelijkheid en deskundigheid van de betrokken personen gewaarborgd moeten zijn. Met de leden van de PvdA-fractie en de SP-fractie ben ik van mening dat een open sollicitatieprocedure meer in lijn is met de geest van het aangehaalde amendement. Daarom heb ik besloten alsnog een dergelijke procedure te volgen. De kandidaat-leden van het college zullen door de sollicitatiecommissie worden beoordeeld op de wettelijke criteria (onafhankelijkheid, deskundigheid en voldoende draagvlak bij de representatieve onderwijsorganisaties). Toekomstige vacatures bij het college zullen op dezelfde wijze worden vervuld.

De leden van de SP-fractie vragen verder een reactie op de recente brief van het Platform VVVO aan de Tweede Kamer, waarin dit platform aangeeft dat juist de bepaling dat de leden van het college onafhankelijk en deskundig moeten zijn, de mogelijkheid schept om ook de inbreng van de vakdocenten zoals deze zich hebben georganiseerd in de vakinhoudelijke verenigingen op het niveau van het college tot zijn recht te laten komen. In het geval van het college heb ik er voor gekozen om die organisaties aan te merken als representatief die voldoen aan de volgende criteria:

1. functionele daadwerkelijke betrokkenheid bij de examens;
2. inhoudelijk verantwoordelijkheid kunnen dragen voor de examens;
3. bestuurlijk verantwoordelijkheid kunnen dragen voor de examens.

De vakinhoudelijke verenigingen zijn op twee manieren betrokken bij de examens. In alle vaksecties zitten docenten die zijn voorgedragen door een vakinhoudelijke vereniging. Verder wordt met hen overleg gevoerd over de evaluatie en de vakmatige ontwikkeling van de examens. Omdat deze verenigingen niet voldoen aan het hierboven geformuleerde derde criterium van de bestuurlijke draagkracht is het Platform VVVO niet verzocht een suggestie te doen voor een lid van het College.

Voorts vragen de leden van de PvdA-fractie zich af hoe het schrappen van artikel 8, tweede lid, van het Staatsexamenbesluit Nederlands als tweede taal zich verhoudt tot de geest van het amendement over het examenstelsel en voor de kwaliteit en inhoud van de examenprogramma's¹. Dit amendement regelt dat voor de uitoefening van bepaalde bevoegdheden van het college de goedkeuring van de minister een vereiste is. Zo moet het examenprogramma Nederlands als tweede taal, bedoeld in artikel 2, vijfde lid, onderdeel a, van de Wet College voor examens (oud artikel 8, eerste lid, van het Staatsexamenbesluit Nederlands als tweede taal), worden goedgekeurd. Het schrappen van artikel 8, tweede lid, van het Staatsexamenbesluit Nederlands als tweede taal staat echter los van dit amendement. In deze bepaling gaat het om de bevoegdheid van de

¹ Kamerstukken II 2008/09, 31 411, nr. 12.

minister om algemene aanwijzingen te geven – beleidsregels te maken – over de inhoud van het examenprogramma Nederlands als tweede taal. Omdat de mogelijkheid om beleidsregels te maken al wordt gedekt door artikel 21 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, is het niet langer nodig en wenselijk om deze bevoegdheid in het Staatsexamenbesluit Nederlands als tweede taal (dubbel) te laten staan. Met andere woorden: het schrappen van deze bepaling betekent niet een beperktere verantwoordelijkheid van de minister voor het examenprogramma Nederlands als tweede taal en is in die zin niet in strijd met de geest van het aangehaalde amendement.